

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: F.S.

Cím: A Városi Színház nem juthat a lipótvárosi fajpolitika kezére

Forrás: A Nép

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Városi Színház

Idő

1924

Személy

A Városi Színház nem juthat a lipótvárosi fajpolitika kezére

A főváros csupán nemzeti érdekű irodalomnak enged teret a maga épületében — Legközelebb újból tárgyalásra ülnek össze az állam és a város képviselői — Folkusházy alpolgármester, Lobmayer tanácsnok és Wlassics báró főigazgató nyilatkozata

— A NÉP tudósítójától —

Hetek óta folyik a disputa abban az irányban, vajjon megtartsa-e berkeiben az állam a Városi Színházat vagy sem. Ezzel a nemzeti szempontból fokozott jelentőségű problémával kapcsolatban eddig jórészt sugalmazott híradások jelentek meg csupán és az a sajtó, amely görbe szemmel nézi a főváros rendjét, természetesen igen könnyű lélekkel ment volna bele ebbe a megoldásba, hogy a jelenleg edvezőtlen mértékkel dolgozó Városi Színház deficitjét pedig — vizsgálja a színházépület birtokosa, a város. A másik csoportja a vélekedőknek viszont azzal akarta agyoncsapni a dolgot, hogy mivel az állami vezetés ebben a színházban eddig tulságosan szembeszökő erkölcsi eredményeket nem mutathat fel, így a köz érdekében is helyesebb volna, ha ezt a műintézetet a bankesoport, ha Faludiék vennék igazgatás alá.

Mi ezáltal nem kívánunk az utóbbi szempont mérlegelésébe becsatlakozni. Ha a jelenlegi direktió sikereiben ez idáig nem is tudott a várazokozásnak megfelelően boldogulni, az más lapra tartozik, tagadhatatlan azonban, hogy

a további állami irányítás ebben az ügyben nagy kulturális érdek, amelyet semmiféle részletmegfigyeléssel, esetleg részletigazsággal elütni nem szabad.

Ami az ügy tulajdonképpeni érdekét jelenti, kétségtelen, hogy a Városi Színház operai és operettjáték stílusának lerontását voltaképp a Faludi-rezsim kezdte és alapozta meg, az ő kezükben sülyedt ligetivé, sőt — jiddisish-sé s szinpadí magyar nyelv, pornográfia-á a kosztümözés, sekélyessé a muzsika, ostobává a szövegízés, ők hizlalták ki azt az operettzinész nemzedéket, amely a ghetből egyenesen a kultúra felszentelt csarnokaiba lopakodott, alattuk, ezeknek az ugynevezett „színészek”-nek száájában váltak éneklővé, vontatottá, szentimentálissá, szánalmassá, gunytárgyává a mi édes, férfias hazai mondataink, közmondásaink, gondolatritmusunk, igenis ők voltak kertészei az „operettirói” új emberfajtának, amely a tulajdon tudatlanságát, invenziót-lanságát, züllöttségét a szinpad szinműmorával és a zene csiklandós erotikájával higitotta publikumképessé. Nos, keréken ki-mondjuk, ezt a konkurenciát, ezt a művészetkifejezési módot, mint beépített rendszert volt kénytelen átvenni az állam, ő csupán másolt, adoptált, uszott az árral, ami egymagában ugyan elég bin, de még a jövőben jövátéhető.

Mi fog történni azonban akkor, ha ez a társaság megint visszajöhet gögjenek és ellenállhatatlanságának egész berendezésével.

1924. 6. 15.

ha újból elkezdheti szellemi büzbombáinak eregetését és ezzel a már-már a klasszikus operett és opera számára visszahódított terület újból és akkor már csakugyan visszavonhatatlanul monopolizálni lesz képes. Mi teljes energiával hangoztatjuk, ebből a „világnézetből” nem kérünk, ennek restaurálása ellen igenis minden erőnkkel tiltakozunk, nevében az ország és a fajta erkölcsi integritásának és morális nagyraihivatottságának.

Munkatársunk illetékes helyen tájékozódott arról, mi a döntő álláspont ebben az ügyben. A főváros vezetői kifejtették előttünk a következőket: Amennyiben a probléma abban áll, hogy a főváros szállítsa le a jövedelemből való részesedését, erre csakugyan hajlandó.

de mindez egyetül a magyar nemzet irodalom, a nemzeti

szellem sorsa érdekében és a színvonal fenntartásáért.

Igaz ugyan — mondották tudósítónknak — hogy a főváros jelenleg a bruttó bevételnek harminc százalékát kapja, ezenkívül pedig a ruhatár és a büffé üzlete is az ő kezében van, ez azonban a valóságban nem is fest valami tulságos kedvezően. A főváros ebből a harminc százalékból fűt, világít, fizeti a szinpadí munkásokat (összesen hatvan főt), akik közül csupán tíz munkás állami alkalmazott, a jegyszédőket és ruhatárosokat, akik ismét kitesznek körülbelül hatvan férfit és asszonyt, az irodát és kapusszemélyzetet, ez újabb tíz alkalmazott, a rendőrségi és tűzoltódíjakat is a főváros vállalta, ezenkívül pedig csakugyan enormis összegeket áldoz az épület, az „állékonyság” fenntartására. Legutóbb mintegy százharmincnyé millióba került például a bádogte-

(oldal)

tő kijavíttatása, további százharmincmillióba a vízvezeték rendbehozatala.

A közeljövőben időszertírvé lesz a színház újból való átfestése. Számba kell venni mindezen felül azonban még azt is, hogy a városi házmine százaléka nem is a teljes bruttó-jövedelemből fizetődik, hiszen előbb leszámítják ebből a vígalmai adót, levonják a szerzői díjakat és csak az így fennmaradt összegből történik az osztokodás.

A főváros mértékadó köreiben, ismételjük, teljes a készség azért, hogy a nemzetvédelmi szempontok érvényesüljenek. A legközelebbi tanácskozáson, amelyre a döntő faktorok összejárnak, már közelebről is tisztázódik a helyzet. Az utolsó szót különben valószínűleg a pénzügyi ügyosztály főnöke, Csopor József van hivatva megadni, aki, mint tudvalevő, ez idő szerint Budapest kölcsönének rendezése dolgában párisi bankárokkal tárgyal, ha tehát ő hazaérkezik, az ügy azonnal közel jut céljához. Intervjumunk végén, amelyet a főváros részéről Folkusházy Lajos alpolgármesterrel, illetve Lobmayer Jenő tanácsnokkal folytattunk, ismételtén hangsúlyozták nekünk az állammal való megegyezés készségét, csak az ellen tiltakoztak a Városi Színház gazdái, hogy az állam az egyoldalú követelődzés terére lépjen.

Megszóaltattuk még

iff. Wlassics Gyula báró dr.-t,

az állami színházak főigazgatóját is, aki messzemenő kikötések teljesítésére is hajlandó az esetben,

na az állam további direkcióját a főváros lehetővé teszi.

Azt hisszük, nem lesz lehetetlen Wlassics báró számára annak a kivánságnak a teljesítése, amelyet konkrét formában fognak előtte felvetni, hogy ugyanis még az eddiginél is mélyebb és nemzeti kultúra verjen gyökeret a Városi Színház szinpadán.

F. S.